

**AZ ÓKORTUDOMÁNYI TÁRSASÁG 40. ALKALOMMAL MEGRENDEZETT
ÁBEL JENŐ ORSZÁGOS LATINVERSENYÉNEK DÖNTŐ FORDULÓJA**

A *minores* kategória tétele

(2004. április 24. 12-16^h)

Plinius és a kettős mércével mérő házigazda

Ifjabb Pliniust (Kr. u. 61-111/113), amint egy levelében leírja, lakomára hívta meg egy ismerőse. Hamarosan kiderült azonban, hogy a házigazdának különös fogalmai vannak a vendéglátásról – nem úgy, mint Pliniusnak, aki számára, legalábbis az asztalnál, minden ember egyenlő.

Cenabam nuper apud hominem sordidum¹ simul et sumptuosum. Nam sibi et paucis amicis cibos opimos, ceteris autem viles² ponebat. Vinum etiam³ aliud⁴ dabat sibi et nobis, aliud ceteris amicis, aliud suis nostrisque libertis. Animadvertit hanc rem, qui mihi proximus recumbebat⁵, et interrogavit me: „Probasne⁶?” Negavi⁷. „Quae⁸ est ergo – inquit⁹ – tua consuetudo?” „Idem¹⁰ omnibus pono – dixi –, ad cenam enim, non ad notam¹¹ convivas invito, eosque cunctis rebus¹² mecum exaequo.” „Etiamne libertos?” „Etiam.” Et ille¹³: „Magno tibi constat¹⁴.” „Minime – dixi –, quia scilicet liberti mei non idem, quod ego¹⁵, bibunt, sed idem ego, quod liberti.”

Magyarázatok:

¹ *sordidus* 3 : fukar, fősvény

² *viles* : ez is a *cibos*-ra vonatkozik!

³ a *vinum*-hoz tartozik!

⁴ *aliud* : mást, másfélét (*alius, alia, aliud* névmás n. sg. acc.-a)

⁵ *recumbo* 3, *-cubui, -cubitum* : hever (a rómaiak az asztalnál fekvé étkeztek)

⁶ *probasne* : *probas* + *-ne* (*-ne* : vajon... -e? -e?)

⁷ *nego* 1 : azt mondja, hogy nem

⁸ *qui, quae, quod* : mi? milyen? miféle? (kérdő névmás)

⁹ *inquit* : 'így szölt'

¹⁰ *idem* : 'ugyanazt' (rövid *i*-vel, seml., ugyanígy az utolsó mondatban is!)

¹¹ *nota, -ae* (f) : megbélyegzés

¹² az abl. jelentése itt: valamiben, valamire nézve

¹³ kiegészítendő: *dixit*

¹⁴ *magno constare* : sokba kerül

¹⁵ *ego* ti. *bibo*